

Ügyszám: NAIH/2015/388/10/V.
NAIH-1706-10/2014/V.

A Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság

jelentése

a Magyar Országos Közjegyzői Kamara (a továbbiakban: MOKK) információszabadsággal kapcsolatos jogsértése tárgyában

A bejelentő közérdekű adatigénylésében kérte a MOKK-tól – többek között – az arra vonatkozó adatok kiadását, hogy az általa név szerint megjelölt egyes közjegyzők 2012. január 1-jétől 2014. május 12-éig milyen időpontokban, és mekkora összegű kamarai hozzájárulást fizettek a MOKK-nak. A bejelentő adatigénylését a későbbiekben úgy módosította, hogy 2008. január 1. napjától egészen az igénye megválaszolásának napjáig kérte az adatok kiadását.

A Hatóság felszólításában utalt az információs önrendelkezési jogról és információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Infotv.) 3. § 6. pontjában, valamint a 26. § (2) bekezdésében foglalt fogalmakra, majd rögzítette, hogy a közjegyzőkről szóló 1991. évi XLI. törvény (a továbbiakban: Kjtv.) 1. § (4) bekezdése alapján „a közjegyző a jogszabály által meghatározott hatáskörében az állam igazságszolgáltató tevékenysége részeként jogszolgáltató hatósági tevékenységet végez.”

A fentiek alapján a közjegyző közfeladatot lát el, az állam igazságszolgáltató tevékenységének részét képezi az általa végzett jogszolgáltatás. A közjegyző Infotv. 26. § (2) bekezdésében meghatározott adatai tehát közérdekből nyilvános személyes adatoknak minősülnek, amelyeket erre vonatkozó közérdekű adatigénylés beérkezése esetén megismerhetővé kell tenni.

A közjegyző közfeladatának ellátásával szorosan összefügg a Kjtv.-ben szabályozott kötelező kamarai tagság intézménye, illetve az ezzel kapcsolatos jogosultságok gyakorlása és kötelezettségek teljesítése. A Kjtv. 15. § (2) bekezdése alapján „a közjegyzői önkormányzat működésével felmerülő kiadásokat a közjegyzők által fizetett kamarai hozzájárulás fedezi,” ezért a közjegyzők kamarai hozzájárulás fizetésére kötelezettek.

A közjegyzői kamarai hozzájárulás mértékére, valamint a befizetés időpontjára vonatkozó adatok tehát az Infotv. 26. § (2) bekezdésben meghatározott, közfeladat ellátásával összefüggő közérdekből nyilvános személyes adatoknak minősülnek. Ezért a Hatóság állásfoglalása szerint a közjegyzői hozzájárulás mértékére vonatkozó adatokat mind évekre lebontva összesítve, mind pedig az egyes, a bejelentő által megjelölt közjegyzőkre nézve ki kell adni az adatigénylőnek. Emellett az egyes közjegyzők által teljesített befizetések időpontjáról is tájékoztatást kell adni a bejelentőnek.

A MOKK elnöke a fenti adatok kiadására vonatkozó felszólításban foglaltakkal nem értett egyet, álláspontja szerint ezek nem minősülnek közérdekből nyilvános adatoknak, amely állítását az alábbi érvekkel igyekezett alátámasztani:

A kamarai hozzájárulás mértéke gazdálkodási adat, amelynek fizetésére a közjegyzői iroda köteles. A hozzájárulások a közjegyzői iroda ügyfélforgalma és bevételei alapján kerülnek kivetésre. Ezek a gazdálkodási adatok nincsenek a közjegyzői közhatalmi tevékenységgel szoros összefüggésben.

A MOKK elnöke idézte az Alkotmánybíróság 944/B/1994. sz. határozatát, amely szerint „a jövedelmi-gazdasági vonatkozások a közjegyző érdemi tevékenységével összefüggésbe nem hozhatók”.

A közjegyzői irodák gazdálkodása a cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvény, valamint a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény alapján nyilvános, a közjegyzői irodák mérlege a cégbíróságon elérhető, ezeket az adatokat a MOKK nem kezeli.

A közjegyzőt az egyes vagyonyilatkozat-tételi kötelezettségekről szóló 2007. évi CLII. törvény alapján vagyonyilatkozat-tételi kötelezettség terheli. A közjegyző vagyonyilatkozata nem nyilvános: azt zárt borítékban kell a területi közjegyzői kamaránál leadni, és azt csak a vagyonyarapodási vizsgálat során eljáró szerv bonthatja fel.

Amennyiben az Infotv. előírásait úgy értelmeznénk, hogy a közjegyző egyes, részletes gazdálkodási adatai nyilvánosak (nem pedig csupán a közjegyzői iroda mérlege), akkor ez azt is jelentené, hogy a vagyonyilatkozatnak is nyilvánosnak kell lennie. Ez azonban ellentétes lenne a 2007. évi CLII. törvény szabályaival és a vagyonyilatkozat-tétel céljával.

A MOKK elnökének álláspontja szerint a kamarai hozzájárulás és a közjegyző közhatalmi tevékenysége között nincs összefüggés. A közjegyző kinevezéssel válik a kamara tagjává, és a kamarai tagságából eredően terheli hozzájárulás-fizetési kötelezettség. Attól azonban, hogy a közjegyző nem fizeti meg a kamarai hozzájárulást, még ugyanolyan közjegyző, ugyanolyan közhatalmi jogosítványokkal, mint az a közjegyző, aki hozzájárulás-fizetési kötelezettségének eleget tesz.

A közjegyző hivatalvesztését csak fegyelmi bíróság mondhatja ki, azonban a kamarai hozzájárulás meg nem fizetése nem fegyelmi vétség, így annak folytán a közjegyző hivatalvesztése nem állapítható meg. A hozzájárulás meg nem fizetése miatt a kamara igényét csak polgári peres úton érvényesítheti.

Megjegyezte továbbá, hogy amennyiben a közjegyzői kamarai hozzájárulás mértéke közérdekből nyilvános adatnak minősülne, akkor ezt az adatot magától a közjegyzőtől lehetne igényelni.

Mindezekre tekintettel a MOKK elnöke arról tájékoztatta az adatigénylőt, hogy ezen adatok csak akkor adhatóak ki, ha csatolja az érintett közjegyzők legalább teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalt hozzájárulását, valamint megfizeti az Infotv. 29. § (3) bekezdése szerinti költségtérítést.

A MOKK elnökének érvelésével összefüggésben a Hatóság álláspontja az alábbi:

Az Alkotmánybíróság a MOKK elnöke által idézett 944/B/1994. sz. határozatában kiemelte, hogy a közjegyzői tevékenység az állam igazságszolgáltató tevékenységének részét képezi. Az Alkotmánybíróság értelmezésében a közjegyzői tevékenység állami tevékenység, amelyet gazdaságilag önálló (adó jogilag egyéni vállalkozóként nyilvántartott) közjegyzők látnak el. A közjegyzőség az állami igazságszolgáltatás rendszerében foglal helyet, a közjegyző állami, hatósági státusszal bír.

Az Alkotmánybíróság fenti határozatában tehát azt hangsúlyozta, hogy a közjegyző közhatalmi tevékenysége nem értelmezhető – egyes gazdálkodási aspektusai ellenére – gazdasági tevékenységként. A Hatóság álláspontja szerint az Alkotmánybíróság döntéséből kiragadott szövegrészlet nem támasztja alá, hogy a közjegyző gazdálkodására vonatkozó adatok nincsenek összefüggésben a közhatalmi tevékenységgel, illetve a közjegyzői státusszal.

A közjegyzői hozzájárulások mértékére vonatkozó adatok tekintetében a Hatóság továbbra sem osztja azt az álláspontot, miszerint a közjegyző által fizetett kamarai hozzájárulás és a közjegyző közhatalmi tevékenysége között nincs semmiféle összefüggés. A Kjt. 14. § (2) bekezdése alapján a közjegyző a kinevezésével a területi kamara tagjává válik, a 15. § (2) bekezdése alapján pedig a közjegyzői önkormányzat működésével felmerülő kiadásokat a közjegyzők által fizetett kamarai hozzájárulás fedezi. A kötelező szakmai kamarai tagság tehát együtt jár a közjegyzői státusszal, a kamarai tagságnak pedig velejárója a kamarai hozzájárulás megfizetésének kötelezettsége is.

Kétségtelen, hogy a közjegyző hivatalvesztésére nem kerülhet sor önmagában a hozzájárulás meg nem fizetése miatt, illetve a státusz létét és fennmaradását nem a kamarai hozzájárulás megfizetése határozza meg. Utóbbi mégis törvényi kötelezettség, amely a közhatalmi tevékenység gyakorlására szóló kinevezés és egyúttal a kamarai tagság következménye.

A fentiek alapján a Hatóság álláspontja szerint a közjegyzői kamarai hozzájárulás mértékére vonatkozó adat a közjegyző közfeladatának ellátásával összefüggő olyan személyes adat, amely az Infotv. 26. § (2) bekezdése alapján közérdekből nyilvánosnak minősül. Utóbbi adatok egyértelműen a MOKK kezelésében vannak, ezért a Hatóság álláspontja szerint az egyes közjegyzők által befizetett kamarai hozzájárulás mértékére vonatkozó adatokat nem csupán az egyes közjegyzőktől, hanem a MOKK-tól is lehet igényelni.

A Hatóság tehát összességében ismételt felszólítást intézett a MOKK-hoz a kért adatok kiadására.

A bejelentő azonban 2014. december 11-én kelt leveléhez mellékelten csatolta a MOKK válaszát, amelyben foglaltak szerint a MOKK továbbra is fenntartja korábbi álláspontját, ennél fogva az adatigénylés ezen részét ismételten elutasította.

A MOKK a Hatóság ismételt felszólítására adott, 2014. december 12-én érkezett válaszában arra hívta fel a Hatóság figyelmét, hogy álláspontjuk szerint az egyes közjegyzők által fizetett kamarai hozzájárulás mértékére vonatkozó adatok csak akkor adhatók ki, ha a bejelentő csatolja az érintett közjegyzők legalább teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalt hozzájárulását, valamint megfizeti az Infotv. 29. § (3) bekezdése szerinti költségtérítést. A bejelentőt utóbbiakról a MOKK tájékoztatta, amelyet az adatigénylő nem kifogásolt, azonban nem csatolta a fenti hozzájáruló nyilatkozatokat, és nem fizette meg a megállapított költségtérítést sem, amelynek mértékét a bejelentő által csatolt, 2014. szeptember 15-én kelt levelében a MOKK „10. 000 Ft/közjegyző/érintett év” határozta meg, tekintettel arra, hogy az igényelt adatok külső szolgáltatónál, archív állományban vannak.

A MOKK elnökének álláspontja szerint továbbá, amennyiben közérdekből nyilvános adatnak minősülne a közjegyző által fizetett kamarai hozzájárulás mértéke, akkor is az Infotv. 26. § (2) bekezdése alapján csak a célhoz kötött adatkezelés elvének tiszteletben tartásával lenne terjeszthető. A bejelentő nem jelölte meg adatigénylésének célját, ezért az Infotv.-ben meghatározott előbbi követelmény nem teljesül. Ezzel kapcsolatban a MOKK a fenti, 16/2013. számú polgári elvi határozatban foglaltakra utalt, amely szerint *„joggal való visszaélésnek minősül személyes motivációval, mintegy vélt konfliktus miatti retorzióként igényelni speciális információkat, amelyeknek érdemi közérdekű adattartalmuk alig van.”* Álláspontja szerint vélhetően a bejelentő személyes motivációja áll az adatigénylése mögött, tekintettel arra, hogy valószínűsíthetően nem véletlenszerűen választotta ki azokat a közjegyzőket, akiknek a kamarai hozzájárulása felől érdeklődik. Utóbbi joggyakorlás joggal való visszaélésnek minősül, nem felel meg az alanyi jog társadalmi rendeltetésének, így az adatigénylés teljesítésének kötelezettsége egyébként sem áll fenn.

Emellett a MOKK akkor sem tudná 8 nap alatt az adatigénylő rendelkezésére bocsátani az adatokat, mivel azok külső szolgáltatónál archív állományban vannak. Az adatok kikeresése, illetve azokról

másolat készítése több hetet is igénybe venne, a munka költségeit pedig a bejelentőnek kellene megfizetnie.

A Hatóság fenntartja korábbi álláspontját arra vonatkozóan, hogy a kért adatok közérdekből nyilvánosnak minősülnek, egyúttal nem tartja kellően alátámasztottnak, hogy a MOKK-ot a kért adatok vonatkozásában titoktartási kötelezettség terhelné, utóbbi tekintetben jogszabályi hivatkozást a MOKK nem jelölt meg.

Hangsúlyozandó, hogy az Infotv. 29. § (3) bekezdése az igényelt dokumentumról vagy dokumentumrészről történő *másolatkészítésért* biztosítja a költségtérítés megállapításának lehetőségét, nem pedig az adatok pusztá leválogatásáért, illetve archiv állományból történő előhívásáért. A Hatóság következetes gyakorlata alapján továbbá nem fizettethető meg az adatigénylővel többek között az adatigénylés teljesítésével összefüggésben felmerült munka díja. Az Infotv. 29. § (3) bekezdésében meghatározott költségtérítés megállapításának lehetőségét ugyanis szűken kell értelmezni, amely főszabályként kizárólag a másolatkészítéssel összefüggő anyagköltségek megtérítését foglalhatja magában. Tekintettel arra, hogy a konkrét ügyben a bejelentő nem igényelt másolatot a kért adatokról, ezért a bejelentőt nem lehet jogszerűen költségtérítésként az adatok kikeresésével összefüggő munka díjának megfizetésére kötelezni.

A Hatóság álláspontja szerint továbbá a közérdekű, illetve a közérdekből nyilvános adatokra vonatkozó adatigénylések teljesítése tekintetében irreleváns az a körülmény, hogy az adatigénylőt mi motiválta az adatigénylés előterjesztése során, illetve hogy az adatokat milyen céllal kéri. Az Infotv. 26. § (2) bekezdésének második mondata csak a közérdekből nyilvános személyes adatok célhoz kötött adatkezelés elvének tiszteletben tartásával történő *terjesztésére* vonatkozik, amely nem jelenti egyúttal azt is, hogy az adatigénylőnek a közérdekből nyilvános adatokra vonatkozó adatigénylése előterjesztése során meg kellene jelölnie az adatkérés célját, illetve hogy az hatással van az adatigénylés teljesítésére nézve. A rendeltetésszerű joggyakorlás követelményére, illetve az ezzel ellentétes magatartásra az adatigénylés teljesítésének elutasításának jogalapjaként a Hatóság álláspontja szerint nem lehet jogszerűen hivatkozni. Önmagában tehát az, hogy a MOKK személyes motivációt feltételez az adatigénylő részéről, nem teremt jogalapot az adatigénylés elutasítására.

A Hatóság fontosnak tartja az adatigénylések előterjesztése és azok teljesítése során a polgár és az adatkezelő közfeladatot ellátó szerv közötti párbeszédet és együttműködést és természetesen nem kívánja támogatni az információs szabadsághoz fűződő alapjog olyan módon történő gyakorlását, amely magát az alapjogot devalválja, illetve a jog gyakorlásának Alaptörvényben és Infotv.-ben foglalt céljával, társadalmi rendeltetésével ellentétes.

Amikor azonban bárki közérdekű, illetve közérdekből nyilvános adatokra vonatkozó adatigénylést terjeszt elő egy közfeladatot ellátó szervnél, ezáltal az Alaptörvényben és az Infotv.-ben meghatározott információs szabadsághoz fűződő alapjogát gyakorolja.

Az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése szerint *„az alapvető jogokra és kötelezettségekre vonatkozó szabályokat törvény állapítja meg. Alapvető jog más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható.”*

Az Alaptörvény VI. cikk (2) bekezdése szerint *„mindenkinek joga van személyes adatai védelméhez, valamint a közérdekű adatok megismeréséhez és terjesztéséhez”*.

A közérdekű, illetve közérdekből nyilvános adatok megismeréséhez és terjesztéséhez fűződő alapvető jogra és annak korlátozására vonatkozó legfontosabb törvényi szabályokat az Infotv. tartalmazza. Az Infotv. pedig nem hatalmazza fel a közfeladatot ellátó szerveket arra, hogy az

adatigényléseket a rendeltetésszerű joggyakorlás követelményébe ütközőnek minősítsék, illetve erre hivatkozva utasítsák el azokat.

Az adatkezelő kizárólag az Infotv. 27. §-ában meghatározott egyes feltételek fennállta esetén korlátozhatja az információszabadság gyakorlását, illetve ezen okokra hivatkozva tagadhatja meg az adatigénylés teljesítését.

Tekintettel arra, hogy a fentiek alapján a Hatóság álláspontja szerint az ügy ezen részében továbbra is fennáll az információszabadsággal összefüggő jogsérelem, ezért a Hatóság az Infotv. 58. § (2) bekezdés d) pontja alapján az ügyben további intézkedésként az Infotv. 59. §-a szerinti fenti nyilvános jelentés készítéséről döntött, amelyet a Hatóság honlapján bárki számára elérhetővé tett.

Bízom benne, hogy a fenti jelentés alkalmas lesz az ügyben az információszabadsághoz fűződő joggal összefüggő jogsérelem orvoslására és a jövőbeni hasonló jogsértések elkerülésére.

Budapest, 2015. január „20.”

Dr. Péterfalvi Attila
elnök
c. egyetemi tanár